

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ПРОГРАМА

співбесіди з географії

для прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра
за всіма освітніми програмами

Київ – 2026

Програма складена на підставі програми ЗНО з географії.

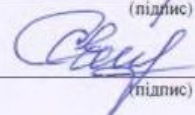
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

д. геогр. н. Заваріка Г.М.

(підпис)

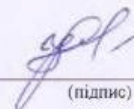
к.і.н. Сапицька О.М.

(підпис)

ПОГОДЖЕНО:

Кушал І. М.

(підпис)

I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Прийом здобувачів вищої освіти на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра здійснюється за результатами співбесіди.

Мета вступного випробування: оцінити рівень підготовленості вступників з метою конкурсного відбору на навчання у СНУ ім. В. Даля в 2026 році.

Завдання вступного випробування полягає у тому, щоб оцінити рівень володіння компетентностями вступників, які повинні:

- вміти структурувати відповідь, чітко та зрозуміло висловлювати думки;
- знати географічні процеси, регіональні особливості, мапи.

Зміст програми відповідає компонентам програми ЗНО з географії.

Порядок проведення співбесід регламентується Правилами прийому до Східноукраїнського національного університету в 2026 році.

II ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Географічне положення України та світу

Географічна "адреса" України у світі. Частини світу, материки, субрегіони. Поняття географічного положення.

Список рекомендованих джерел:

1. Палій О. *Географія. Підручник для 10–11 класів.* – Київ: Генеза, 2021. – 288 с.
2. Стадник О.Г. *Географія. Комплексна підготовка до ЗНО.* – Тернопіль: Підручники і посібники, 2022. – 432 с.

2. Природні умови України

Природні зони України. Ландшафтні особливості: мішані ліси, лісостеп, степ. Водна ерозія: причини, наслідки, боротьба з ерозійними процесами.

Список рекомендованих джерел:

Бойко В.М. *Фізична географія України.* – Харків: Ранок, 2020. – 240 с.

3. Клімат та води суходолу

Кліматичні пояси світу та типи клімату. Особливості клімату Євразії та Африки. Режим річок, особливості озер і боліт України.

Список рекомендованих джерел:

Гільберг Т.Г. *Природознавство України.* – Київ: Освіта, 2021. – 312 с.

4. Географічна карта та топографія

Визначення координат об'єктів. Відносна висота, відстані, азимут. Орієнтування за топографічною картою.

Список рекомендованих джерел:

Коршевнюк Т. Географія. Практичні роботи. – Львів: Світ, 2022. – 160 с.

5. Населення і демографічні процеси

Демографічна ситуація в Україні та світі. Природний приріст, старіння населення. Демографічна політика: заходи та тенденції.

Список рекомендованих джерел:

Руденко Л.Г. Соціально-економічна географія України. – Київ: Лібра, 2023. – 256 с.

6. Економічна географія України та світу

Розміщення промисловості. Спеціалізація і форми організації виробництва. Міжнародна спеціалізація: приклад Німеччини.

Список рекомендованих джерел:

Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р. Географія. 10–11 класи. – Харків: Ранок, 2021. – 288 с.

7. Сільське господарство світу

Провідні країни-виробники сільськогосподарських культур. Агрокліматичні умови і чинники розміщення с/г виробництва. Особливості аграрного виробництва в країнах Африки.

Список рекомендованих джерел:

Бойко В.М. Агроекономічна географія. – Київ: Літера ЛТД, 2022. – 232 с.

8. Міжнародні організації та глобальні процеси

Участь України в міжнародних організаціях (ООН, СОТ, НАТО тощо). Глобальні екологічні проблеми. Взаємозв'язки природних компонентів (цілісність географічної оболонки).

Список рекомендованих джерел:

Баханов К.О. Глобальні проблеми людства. – Запоріжжя: Кругозір, 2023. – 224 с.

9. Географічні відкриття та дослідження

Великі географічні відкриття. Географічні дослідження Арктики та Антарктиди. Українські дослідницькі станції.

Список рекомендованих джерел:

Лукашевич М.П. Історія географічних відкриттів. – Київ: Генеза, 2021. – 176 с.

10. Природні катастрофи і безпека

Землетруси, осередки сейсмічної активності. Вулканізм, цунамі, зсуви. Небезпечні кліматичні явища: бурі, посухи, паводки.

Список рекомендованих джерел:

Мироненко О. Безпека життєдіяльності та георизики. – Львів: Новий Світ, 2023. – 198 с.

11. Виробництво та ресурси

Світове виробництво сталі: тенденції XXI століття. Вторинна сировина, концентрація виробництва. Країни-лідери з видобутку та переробки природних ресурсів.

Список рекомендованих джерел:

12. Орієнтування в просторі та географічні закономірності

Поділ суходолу на частини світу. Картографічні проєкції, місцевий час, положення Землі. Просторові закономірності природи і господарства.

Список рекомендованих джерел:

Гілецький Й.М. Основи картографії. – Львів: Каменяр, 2022. – 174 с.

**III. ХАРАКТЕРИСТИКА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ**

Тривалість співбесіди: 5 хвилин (відповідно до порядку)

Кількість запитань: 2

Оцінка за всі відповіді з предмету: від 100 до 200 балів

Конкурсний бал	Критерії
190-200	Повна, вичерпна відповідь Демонстрація глибокого розуміння матеріалу Логічна структура викладу Впевнена подача матеріалу
170-189	Достатньо повна відповідь з незначними прогалинами Переважно правильна структура відповіді Достатньо високий рівень знань
150-169	Правильна відповідь на основне запитання Розуміння причинно-наслідкових зв'язків Можливі незначні неточності Задовільна структура викладу
130-149	Відповідь містить основну інформацію Є певні прогалини в знаннях Потребує додаткових уточнюючих запитань Частково правильне розуміння теми
110-129	Мінімальна відповідь на запитання Поверхове знання теми Значні прогалини в розумінні Потреба в навідних запитаннях
100-109	Неповна або неправильна відповідь Відсутність розуміння основних концепцій Неможливість відповісти навіть на додаткові запитання Плутанина в термінології

Завідувач кафедри
історії, археології та туризму

Сапицька О.М.

Професор кафедри
історії, археології та туризму

Заваріка Г.М.

Відповідальний секретар ПК

Кушал І.М.